

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของ
นักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณโดยรอบของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Factors affecting Chinese students' understanding of
intercultural communication and communities in the
educational area of Chiang Rai Rajabhat University

อรทัย ชันโท¹

Oratai khanto

orataikhanto@gmail.com

¹ อ.ประจำโปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย รหัสไปรษณีย์ 57110

¹ Lecturer, Department of Language and Thai Culture, Faculty of
Humanities, Chiang Rai Rajabhat University, ChiangRai, 57110

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาจีน บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูล เชิงลึกและข้อคำถามสัมภาษณ์ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาจัดประเภท หมวดหมู่ และตีความเพื่อหาข้อสรุป โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) ของ Gudykunst และ Kim (1997) และแนวคิดการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Cultural Adaptation) ของ Berry (1997) และคณะมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสื่อสารสองทาง และการติดต่อสื่อสารแบบผ่านสิ่งศักดิ์กัน เนื้อหาที่ติดต่อสื่อสาร ได้แก่ เรื่องปัญหาการเรียนการสอน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว และวัฒนธรรมต่างๆ ปัญหาที่พบในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ ปัญหาด้านความรู้ ด้านทัศนคติและด้านพฤติกรรม โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านภาษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น เพศชายและเพศหญิง อายุ ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนหรือในประเทศไทย และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจ, สื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

Abstract

The purpose of this research was to study factors affecting students' understanding of intercultural communication in the educational area of Chiang Rai Rajabhat University. And to study the guidelines in the development of communication to increase understanding of intercultural communication students of Chiang Rai Rajabhat University. The population used in this research is Chinese students of Chiang Rai Rajabhat University. And people living in the community near Chiang Rai Rajabhat University. The tools for collecting data were questionnaires, general information and interview questions. Methods of data analysis by using the data from the interview to classify and interpret the results for conclusion. By applying the concepts of intercultural communication theory Gudykunst's and Kim's (1997) intercultural communication and Berry (1997) and the Faculty of Cultural Adaptation provide an analytical framework. The research found that intercultural communication characteristics of interviewees communication and communication via obstructions. The communication content is about the problems of teaching and learning. Personal life Various cultures. The problem encountered in intercultural communication is Attitude and behavior. The factors that affect the understanding of intercultural communication for cross-cultural adjustment are the attitude factors Language factor Cultural factors And other factors such as male and

female, age, duration of residence in the community or in Thailand
And facilities for intercultural communication etc.

Keywords: Factors affecting understanding, Intercultural communication

บทนำ

การทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลที่อยู่ต่างวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่น่าสนใจกล่าวคือในสถานการณ์ในปัจจุบัน มนุษย์จำเป็นต้องมีการติดต่อพบกับคนจากหลากหลายวัฒนธรรม การสื่อสารกับคนต่างวัฒนธรรมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นปริบทในประเทศหรือระหว่างประเทศ ดังที่ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 15) กล่าวว่า มนุษย์มีการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกันโดยการท่องเที่ยว การแต่งงานการตั้งหลักแหล่งและครอบครัว การศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรม และการประกอบธุรกิจ การเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และการติดต่อสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวและด้วยกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมได้เอื้ออำนวยให้คนต่างวัฒนธรรมสามารถติดต่อสื่อสารและไปมาหาสู่กันได้สะดวกรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้การพยายามศึกษาทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมการสื่อสาร การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้คนต่างวัฒนธรรมทั้งสองฝ่ายสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันจากการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจทำให้เกิดการติดต่อการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นในหลายประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอีกประเทศหนึ่งให้ความสำคัญกับประเทศไทยโดยการส่งเสริมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ รัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้ลงนามในข้อตกลงต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ดังนั้นภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร จึงได้รับความสนใจจากผู้เรียนชาวจีนในการเรียนภาษาไทยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ หวง จิ้น เอียน (2544 : 5) ที่กล่าวถึง สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่มีการขยายตัวทำธุรกิจในประเทศไทย การประกอบกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้อง

อาศัยฐานความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมด้วยในประเทศจีนจึงมีหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางโจว สถาบันชนชาติกวางสี และมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานและมหาวิทยาลัยอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศให้แก่ผู้เรียนชาวจีนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เนื่องจากตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบนและติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศจึงได้เปิดหลักสูตรการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาวตามโครงการความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (MOU : Memorandum Of Understanding) นอกจากความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ยังได้ลงนามความร่วมมือ (MOU) ในโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์วิชาชีพนานาชาติ (International Internship Program in TCFL) กับมหาวิทยาลัย เหอฉี (Guan xi Hechi College) และมหาวิทยาลัยฉูฉงนอร์มอล (Chuxiong Normal University) แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย ซึ่งการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัย และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้ความสำคัญกับการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม โดยนักศึกษาจีนที่เข้าร่วมโครงการต้องเข้ารับการอบรมภาษาไทย และกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มากกว่า 500 คน ซึ่งมีทั้งนักศึกษาที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ โดยมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดห้องพักรับรองนักศึกษากลุ่มดังกล่าวทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหอพักเครือข่ายของมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทย การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับคนไทย

บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัย อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนไปฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะเวลาหนึ่งภาคเรียน

ทั้งนี้ชุมชนในเขตพื้นที่บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มีความสำคัญในการรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นด้าน
อุปโภคบริโภคของนักศึกษาจีนที่มีจำนวนความต้องการมากขึ้น อย่างไรก็ตาม
เมื่อนักศึกษาจีนมีการเดินทางมาจากต่างวัฒนธรรม เป็นบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรม
หนึ่งก็ย่อมจะเกิดขึ้นปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้เนื่องจากไม่ใช่
ภาษาแม่ ซึ่งสอดคล้องกับรัตนพร แสนใหญ่ (2554 : 3) ที่พบว่า ปัญหาในเรื่อง
การสื่อสารของนักศึกษาจีนที่การสื่อสารผิดและการสื่อสารไม่เข้าใจตรงกัน ทำให้
เกิดปัญหาใน การสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เพราะนักศึกษาจีนใช้
ประโยคในการสื่อสารไม่ถูกต้อง ทำให้อาจารย์เข้าใจผิดหรือเข้าใจไม่ตรงกับ
เจตนาของนักศึกษาต้องการสื่อสาร หรือจากการสัมภาษณ์เจ้าของผู้ประกอบการ
ร้านอาหารหน้ามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาจีนที่กำลังมาศึกษาในระยะ
แรกมักมีปัญหาในการสั่งอาหาร เช่น นักศึกษาต้องการสั่งข้าวผัดหมู แต่นักศึกษา
กลับชี้ไปที่รูปข้าวผัดไก่ เมื่อพนักงานร้านนำอาหารมาให้ให้นักศึกษา นักศึกษาก็จะ
เกิดความไม่พอใจ เพราะอาหารไม่ตรงกับที่สั่งไป ซึ่งปัญหาเกิดจากความเข้าใจ
ที่ไม่ตรงกันระหว่างแม่ค้าและนักศึกษา หรือเมื่อนักศึกษาจีนไปรับประทาน
อาหารที่ร้านอาหารเป็นกลุ่ม และมีการพูดคุยส่งเสียงดัง คนไทยที่นั่งรับประทาน
อาหารในร้านอาหารก็มักจะมองนักศึกษาจีนว่า นักศึกษาจีนไม่มีมารยาทในการ
รับประทานอาหาร เป็นต้น จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำไปสู่ประเด็นที่
ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงปัจจัยจากการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน
ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นฐานคิดและใช้เป็นแนวทางการพัฒนา และ
การปรับตัวของคนต่างวัฒนธรรมทั้งสองฝ่ายเพื่อสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ
เข้าใจกัน เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับในสังคมและได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่ง

ของสังคมนั้น ๆ ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่นักศึกษาจีนตลอดจนนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารอันนำมาซึ่งความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication)

แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 18) ได้ทำการสรุปความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไว้ว่า ความหมายของ “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม” หรือ “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม” เน้นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน โดยอาจเป็นความแตกต่างแค่ระดับวัฒนธรรมย่อย เช่น อาชีพ เพศ ฯลฯ ไปจนถึงความแตกต่างระหว่างซีกโลกตะวันตกและตะวันออกในการเข้าใจกระบวนการและประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการสื่อสาร และองค์ประกอบภายนอกอื่นๆ อย่างเป็นองค์รวม

ฉัตรระวี สุคนธ์รัตน์ (2542 : 43) การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีความเชื่อค่านิยมทางวัฒนธรรม หรือรูปแบบพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

Lustig and Koester (1993 : 25) ได้ให้นิยามความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไว้ว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์และบริบทหนึ่ง ๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากในระดับที่มีการตีความ และมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน นำไปสู่ความหมายที่ไม่เหมือนกัน

ลีตเฮอร์วิทซ์ (Leed-Hurwitz, 1990 อ้างอิงใน Rogers, Hart & Miike, 2002, p.8) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเริ่มต้นจากสถาบันการให้บริหารชาวต่างประเทศ ปี ค.ศ. 1951-1955 จนได้รับการศึกษาอย่างจริงจังอีก 20 ปี ต่อมาผ่านสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้คนที่อพยพลี้ภัย (Diaspora) ไปอาศัยตั้งถิ่นฐานและสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มคนในลักษณะชุมชนต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา

เอ็ดเวิร์ด ที ฮอลล์ (Edward T. Hall, 1947 อ้างอิงใน Rogers, Hart และ Mike, 2002, p.3) ได้กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างประเทศต้องทำการศึกษาผ่านวัฒนธรรมอันเป็นที่มาของแนวคิดการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ในเรื่องความแตกต่างของเผ่าพันธุ์และชาติพันธุ์ ภาษา วัฒนธรรมและระบบคิดของกลุ่มคน ทำให้ในอดีตที่ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (International Relation) เป็นไปในลักษณะ ของการแผ่ขยายอำนาจและการสู้ศึกสงคราม การสื่อสารระหว่างประเทศจึงต้องทำการศึกษาการสื่อสารระหว่างประเทศ

นอกจากนี้กระบวนการสื่อสารจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยการที่คนต่างสังคมต่างวัฒนธรรม พยายามศึกษาและเข้าใจวัฒนธรรมของกันและกัน ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อความหมาย และการสื่อความหมาย และการสื่อความหมายสามารถส่งผ่านได้ทางวัฒนธรรม (Culture is in Communication and communication is through culture)

ฮอลล์ (Edward T. Hall) ได้ระบุถึงลักษณะสำคัญ 10 ประการ ของกิจกรรมมนุษย์ ซึ่งจะต้องมีในทุกๆวัฒนธรรม ในแต่ละวัฒนธรรมจะปฏิบัติกันไปตามคนละทางเรียกว่า “The Primary Massage System” (P.M.S) หรือระบบการสื่อสารความหมายเบื้องต้นนั่นเอง ซึ่งมีสาระดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของกันและกัน (Interaction) มนุษย์ติดต่อสื่อสารกัน โดยการสื่อความหมายและสื่อเบื้องต้น คือ ภาษา ท่าทาง การเขียน อาทิ ประเทศในยุโรป และอเมริกาในการจับมือเป็นการทักทายปราศรัย ส่วนคนไทยใช้การไหว้ ซึ่งการไหว้ก็มีหลายอย่างการไหว้พระ ไหว้ผู้ใหญ่ รัับไหว้เด็ก เป็นการทักทายความเคารพ แม้แต่เด็กๆเดินผ่านผู้ใหญ่ก็ก้มหลังหรือย่อตัวให้ต่ำกว่า คือ เป็นการแสดงคารวะอย่างหนึ่ง เป็นต้น ระดับการศึกษาการคมนาคม การแต่งงาน

2. ความสัมพันธ์ในหมู่คณะ (Association) บุคคลแต่ละกลุ่ม แต่ละกลุ่ม แต่ละหมู่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ความสัมพันธ์ในครอบครัว ในสังคม ศาสนา รัฐบาล ความสัมพันธ์กันในสถาบันต่างๆ

3. การยังชีพ (Subsistence) วิธีทางที่มนุษย์ผลิตอาหาร วิธีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ มีการหาเลี้ยงชีพอย่างไร เป็นการยังชีพหนึ่งซึ่งเน้นหนักด้านอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม ในการแข่งขันมากหรือไม่ หรือไม่มี การแข่งขัน เป็นต้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย (Bi-sexuality) ในสังคมหนึ่งๆ ให้ความสำคัญกับชายหรือหญิงต่างกันหรือไม่ และในสังคมนั้นๆ มีทัศนคติต่อชายและหญิงอย่างไร

5. อาณาเขต (Territoriality) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดเรื่องเนื้อที่ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์และอากาศ อย่างเช่น คนไทยเวลาพูดคุยกันมักจะอยู่ห่างๆ กัน บางประเทศยิ่งอยู่ใกล้ยิ่งถือว่าสนิทสนมกัน แต่ก็ทำให้คนที่มาจากประเทศที่เคยพูดระยะห่างพบความอึดอัดได้

6. เวลา (Timeporalty) แนวความคิดเกี่ยวกับเวลา ทักษะคติเกี่ยวกับเวลา เช่น ถ้านัดของชาวยุโรป หรือชาวตะวันตก เวลา 13.00 น. ก็หมายถึง 13.00 น. ถ้าเป็นชาวตะวันตกคุณจะต้องคอย 10-15 นาที ถือว่าไม่ช้า เป็นต้น

7. การเรียนรู้ (Learning) คนจากวัฒนธรรมที่ต่างกันศึกษาเล่าเรียนต่างกัน วิธีการเรียนก็ต่างกันด้วย ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นผู้สูงอายุ

8. การเล่น (Play) ความคิดเกี่ยวกับการพักผ่อน การใช้เวลาว่าง และอารมณ์ของแต่ละสังคม วัฒนธรรม ของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันออกไป บางประเทศเน้นการเล่นเป็นกลุ่ม แต่บางประเทศเน้นเฉพาะตัวบุคคล การแข่งขัน บางประเทศก็มีความรู้สึกต่อการแข่งขันอย่างรุนแรง บางประเทศก็ด้วย

9. การป้องกัน (Defense) คนในสังคมสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อป้องกันประเทศและตนเอง อาจแสดงให้เห็นถึงความโหดร้าย ความก้าวร้าว หรือเป็นการป้องกันตนเองก็ได้

10. การแสวงหาประโยชน์ (Exploitation) เกี่ยวกับการแสวงหาสิ่งซึ่งทำให้มนุษย์ในสังคมสะดวกสบาย สังคมมนุษย์ได้แสวงหาประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมมาใช้เพื่อความสะดวกสบายของตนเองระดับไหนในแต่ละสังคม วัฒนธรรมในที่ต่างๆ กันไป การสื่อสารระหว่างบุคคลต่างชาติ ต่างภาษา หรือต่างวัฒนธรรม เช่น ระหว่างคนไทยกับคนจีน ระหว่างชาวอิสลามกับชาวพุทธ ระหว่างคนไทย

ภาคเหนือกับคนไทยภาคใต้ เป็นต้น การสื่อสารระหว่างบุคคลในสภาพที่แตกต่างนี้ จะอาศัยภาษาพูดที่เข้าใจร่วมกัน ภาษาท่าทาง ภาษาศิลปะหรือภาษาดนตรี ซึ่งถือว่าเป็นภาษาสากล ต้องระมัดระวังมิให้กระทบกระเทือนจิตใจของอีกฝ่ายหนึ่งโดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural factors) ของแต่ละฝ่าย

ในบางทฤษฎีถือว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลแม้จะเป็นชาติเดียวกัน ภาษาเดียว ศาสนาเดียวกันก็เป็นการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพราะมนุษย์แต่ละคนเมื่อพิจารณาถึงซึ่งถึงองค์ประกอบในรายละเอียดของการรับอิทธิพลจากข่าวสาร จะเห็นว่ามี ความแตกต่างกันในเชิงวัฒนธรรม แม้แต่พี่น้องหลานตามกันมากก็มีอนุวัฒนธรรม (micro-cultures) ต่างกันเพราะมีการสวน (pattern) การรับข่าวสารจากบุคคลอื่นหรือสื่อมวลชนแตกต่างกันไป

Gudykunst & Kim, 1992 (อ้างถึงใน ภัทรานุจ แสงจันทร์, 2542, น. 15) ได้อธิบายพฤติกรรมสื่อสารของบุคคลจากต่างวัฒนธรรมและการทำนายผลของการสื่อสารโดยชี้ว่าการเข้าใจคนๆหนึ่งจากวัฒนธรรมหนึ่งๆ มีการรับรู้ตีความ และแสดงออกอย่างไรนั้น จะต้องเข้าใจอิทธิพล 4 อย่าง คือ

1. อิทธิพลทางวัฒนธรรม (cultural influence) คือ การมองวัฒนธรรมในวงกว้างในด้านค่านิยมและโลกทัศน์ (world view)

2. อิทธิพลทางสังคม (sociocultural influence) เป็นการมองวัฒนธรรมในระดับแคบลงมา คือ การเข้าใจว่าคน ๆ นั้นเป็นกลุ่มคนไหนในสังคม เช่น เพศ อายุ อาชีพ ชาติพันธุ์ ฯลฯ ซึ่งคนแต่ละกลุ่มสังคมจะมีวัฒนธรรมย่อย (sub-culture) แตกต่างกัน โดยมองรวมถึงบทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกกำหนดมา และความคาดหวังต่อพฤติกรรมแสดงออกของคนกลุ่ม ๆ นั้น ในแตกต่างกัน โดยมองรวมถึงบทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกกำหนด

มา และความคาดหวังต่อพฤติกรรมการแสดงออกของคนกลุ่ม ๆ นั้นในสังคม

3. อิทธิพลทางวัฒนธรรมจิตวิทยา (psychocultural influence) คือ การเข้าใจในกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบความคิด ทัศนคติ การรับรู้ รวมถึงกระบวนการแยกประเภท/จัดกลุ่ม (categorization) ภายในความคิดของบุคคลแต่ละวัฒนธรรม

4. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อม (environment influence) คือ การศึกษาถึงผลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ฯลฯ

Gudkyunst และ Kim เชื่อว่า ความเข้าใจในระดับของข้อมูลเหล่านี้ยิ่งมีมากขึ้นเท่าใด การทำนายและคาดเดาการรับรู้ และพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลต่างวัฒนธรรมก็จะมี ความถูกต้องและแม่นยำ

กล่าวโดยสรุปการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีวัฒนธรรมต่างกัน อาจเป็นในด้านความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตีความและเข้าใจในสัญลักษณ์และบริบทหนึ่ง ๆ ต่างกัน และนำไปสู่ความเข้าใจในความหมายที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดผู้ที่สื่อสารจำเป็นต้องเข้าใจอิทธิพลด้านต่าง ๆ เช่น อิทธิพลด้านวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยา สภาพแวดล้อมด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความเข้าใจของนักศึกษาจีนและชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural

Communication) ของ Gudykunst และ Kim (1997) และแนวคิดการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Cultural Adaptation) ของ Berry และคณะ (1997)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ นักศึกษาจีน และบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รายละเอียดดังนี้

1.1. นักศึกษาจีน หมายถึง นักศึกษาไม่จำกัดเพศหญิงหรือชาย และไม่จำกัดสาขาวิชาเอกที่เรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยที่นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติคือกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และอาศัยอยู่ในเขตชุมชนตำบลบ้านดู่ ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือนในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน (ซึ่งเป็นระยะเวลาของการจัดการศึกษา 4 ปี ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย) จำนวน 20 คน

1.2 บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คือ บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้นักศึกษาจีนโดยตรง จำนวน 10 คน

1.3 ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานเอกชนประเภทผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชุมชนใกล้มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ ชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview guide) โดยผู้วิจัยจะเตรียมคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยการตั้งคำถามแบบกึ่งปลายเปิดสำหรับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาจีน ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานเอกชนผู้ประกอบการและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2.2 การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม จาก ผู้ร่วมสนทนาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักศึกษาจีน ผู้นำชุมชน และตัวแทนกลุ่มองค์กร ชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนประเภทผู้ประกอบการ ประชากรบริเวณชุมชนบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ การปรับตัว ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาในการสื่อสารกับนักศึกษาจีน

3. การรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะเตรียมคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยการตั้งคำถามแบบกึ่งปลายเปิด โดยทำการสัมภาษณ์คนละ 2 ครั้งเพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้รับ และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม จากผู้ร่วมสนทนาจำนวน 3 กลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล 2 ประเด็นดังนี้

4.1 วิเคราะห์ความถี่เบื้องต้น (Frequency Distribution) โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทาง

ประชากรทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เพื่อสรุปผลการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 วิเคราะห์ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จากข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก และการสนทนากลุ่ม โดยตีความเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนจากข้อมูล และนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์รูปแบบลักษณะการสื่อสาร และการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview guide) กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 50 คน สามารถสรุปผล การสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นดังนี้

1.1 โอกาสในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผลการสัมภาษณ์เจ้าของวัฒนธรรม และนักศึกษาจีน พบว่า เจ้าของวัฒนธรรมที่ประกอบอาชีพอาจารย์และเจ้าหน้าที่ภายใน

มหาวิทยาลัย มีโอกาสสื่อสารต่างวัฒนธรรมกับนักศึกษาจีนมากที่สุด โดยมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องการศึกษา การใช้ชีวิตประจำวัน การทำงานและการติดต่อเรื่องที่พักอยู่อาศัย รองลงมาคือกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ พ่อค้า แม่ค้า มีโอกาสติดต่อกับนักศึกษาจีนในเรื่องการซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภค

ส่วนคนต่างวัฒนธรรมหรือคนต่างชาติในบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่สัมภาษณ์เป็นนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยอาศัยเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือน มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับเจ้าของวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ บ่อยที่สุดคือ อาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัย และนักศึกษาไทย และรองลงมาคือ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ พนักงานขายของ เพื่อซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค และเจ้าของหอพัก คนขับรถสองแถว คนขับรถแท็กซี่ และแม่บ้านในมหาวิทยาลัย

1.2 ลักษณะของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่าเป็นการสื่อสารสองทาง คือ การสื่อสารแบบเฉพาะหน้าที่มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนติดต่อสื่อสารกันโดยตรง และการติดต่อสื่อสารแบบผ่านสิ่งกีดกันซึ่งเป็นลักษณะของการสื่อสารที่ผู้ส่งสารไม่สามารถเห็นหน้าผู้รับสารได้ อาจเพราะห่างไกลจากกันด้วยระยะทางและสถานที่ พบว่า เจ้าของวัฒนธรรมบางส่วนใช้ล่ามเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาจีน และมีการติดต่อสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย เช่น โทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์ อาทิเช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) หรือ วีแชท (Wechat) ทั้งนี้พบว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้งเจ้าของวัฒนธรรม (คนไทย) และนักศึกษาจีนต่างยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

โดยลักษณะในการพูดคุยสื่อสารแบบเฉพาะหน้า พบว่า มีการใช้ทั้งการสื่อสารเชิงวจนภาษาคือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ส่วนภาษาเชิงอวจนภาษา

ผู้สื่อสารใช้ภาษาท่าทาง การแสดงออกทางหน้าตา สายตา และน้ำเสียง และวาดภาพหรือสัญลักษณ์ต่างๆประกอบการสื่อสารและพบว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสารคือ การสื่อสารแบบเผชิญหน้าที่ใช้ทั้งภาษาพูดและท่าทางประกอบการสื่อสาร

ระดับของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า มีทั้ง การสื่อสารแบบเป็นทางการและการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ โดยการสื่อสารแบบเป็นทางการ พบว่า เป็นการสื่อสารระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่กับนักศึกษาจีน โดยนักศึกษาที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลา อย่างน้อย 6 เดือนจะมีความสามารถในการใช้คำศัพท์พื้นฐานได้ดีกว่านักศึกษาที่เพิ่งกำลังเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ที่ยังไม่สามารถสื่อสารในระดับทางการได้ ส่วน การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ พบว่า เป็นการสื่อสารระหว่างเพื่อนนักศึกษาไทย กับนักศึกษาจีน และการสื่อสารระหว่างนักศึกษาจีนกับบุคคลทั่วไป และบุคคล ทั่วไปกับนักท่องเที่ยว เช่น พ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการต่าง ๆ เจ้าของหอพัก ซึ่งมักจะใช้คำศัพท์ง่าย ๆ ในการสื่อสาร

ทั้งนี้จากการศึกษาด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถสรุปได้ว่า ระยะเวลาในการอยู่ในประเทศไทยนานมีผลต่อระดับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยนักศึกษาจีนที่อยู่ประเทศไทยในระยะเวลาานานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปจะมีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับทางการได้ดีกว่า นักศึกษาที่เพิ่งกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1

เรื่องที่ทำกรติดต่อสื่อสาร พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ในมหาวิทยาลัย มีการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาจีน ในเรื่องปัญหาการเรียนการสอน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว วัฒนธรรมต่าง ๆ และการติดต่อสื่อสารระหว่าง นักศึกษาไทยกับนักศึกษาจีน พบว่า มีการติดต่อสื่อสารเรื่องกิจกรรมบันเทิง งานอดิเรก การดูหนัง ฟังเพลง ความชอบส่วนตัว การแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรม

การทำอาหารบ้าน สถานที่ท่องเที่ยว ส่วนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยกับคนต่างชาติ พบว่า มีการติดต่อสื่อสารในเรื่องการสอบถามการเดินทาง สถานที่ การท่องเที่ยว อาหารการกิน เป็นต้น

1.3 ปัญหา อุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบปัญหาในการสื่อสาร 2 บริบท คือ ปัญหาที่เกิดกับเจ้าของวัฒนธรรม และปัญหาที่เกิดกับนักศึกษาจีน ดังนี้

ด้านเจ้าของวัฒนธรรม พบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างวัฒนธรรมดังนี้

1.3.1 ปัญหาด้านความรู้ ความคิด พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของวัฒนธรรมบางคนขาดประสบการณ์ในการสื่อสารกับนักศึกษาจีน ขาดความรู้และทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาจีน ความรู้ทางวัฒนธรรมของคนจีน ทำให้การสื่อสารกับนักศึกษาจีนไม่ชัดเจน เช่น สถานการณ์ที่นักศึกษาจีนเดินซื้อของที่หน้ามหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องการถามไซซ์เสื้อ แต่แม่ค้าไม่สามารถพูดโต้ตอบเป็นภาษาจีนได้ จึงไม่ทราบความต้องการว่านักศึกษาต้องการถามถึงไซซ์เสื้อ หรือว่า ไซซ์เสื้อ ทำให้นักศึกษาไม่เลือกซื้อเสื้อผ้านั้นและเดินไปดูของอย่างอื่นแทน เป็นต้น

1.3.2 ปัญหาด้านทัศนคติ อารมณ์ ความรู้สึก พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของวัฒนธรรมบางคนยังเอาวัฒนธรรมของตนเองเป็นศูนย์กลางในการประเมินบุคคลอื่น มีความคิดหรือการมองแบบเหมารวม เช่น การคิดว่าคนจีนเป็นคนไม่มีมารยาท เสียงดังเวลารับประทานอาหาร

1.3.3 ปัญหาด้านพฤติกรรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เจ้าของวัฒนธรรมบางคนไม่กล้าที่จะสื่อสารหรือหลบเลี่ยงที่จะสื่อสารกับนักศึกษาจีน

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ผลการสัมภาษณ์พบว่า เมื่อมี ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เจ้าของวัฒนธรรม มีวิธีการแก้ไขด้วยวิธี การใช้ถ้อยคำง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ ในการสื่อสาร ตลอดจนการพูดสื่อสารใน จังหวะที่ช้าลง พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ การเปิดพจนานุกรมเพื่ออธิบายคำ ศัพท์ การใช้ล่ามเป็นสื่อกลางในการแปลความ และการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ กลางในการติดต่อสื่อสาร

ด้านนักศึกษาจีน พบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่าง การสื่อสารคือ

1.3.4 ปัญหาด้านความรู้ ความคิด พบว่า นักศึกษาจีนขาดความ รู้เรื่องการใช้ภาษา การไม่รู้จักเลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับเจ้าของ วัฒนธรรม ขาดความรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของวัฒนธรรม

1.3.5 ปัญหาด้านทัศนคติ อารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นักศึกษา จีนจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนไทยในกรณีที่ครั้งแรกพบปะคนไทยแล้วคนไทยไม่ ให้ ความสนใจ หรือไม่พยายามที่จะสื่อสารทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจน การที่คนไทยพูดเร็วเกินไป และไม่มีการอธิบายขยายความให้เข้าใจ

1.3.6 ปัญหาด้านพฤติกรรม พบว่า บ่อยครั้งที่นักศึกษาจีนถูก มองว่าไม่มีมารยาทในเรื่องการรับประทานอาหาร ที่ส่งเสียงดัง ทำให้เมื่อ นักศึกษาจีนอยู่คนเดียวจะไม่กล้าติดต่อสื่อสารกับคนไทย ยกเว้นเมื่อไปติดต่อ สื่อสารกับคนไทยเป็นกลุ่มจึงจะกล้าติดต่อสื่อสารกับคนไทย ตลอดจนเรื่อง กาลเทศะระหว่าง การสื่อสาร

แนวทางการแก้ไขปัญหา และการปรับตัวเพื่อให้สามารถเข้า กับวัฒนธรรมใหม่ พบว่า นักศึกษาจีนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน และความเป็นอยู่ เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ใน สังคมไทย ตลอดจนพยายามพูดคุยกับเพื่อนคนไทยในเรื่องการเรียนการสอน

การใช้ชีวิตประจำวัน เมื่อไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ นักศึกษาจีน กล่าวว่า อาจใช้มือถือเป็นสื่อสารในการแปลความหมายของคำศัพท์เพื่อการสื่อสารกับคนไทยเจ้าของวัฒนธรรม

2. แนวทางในการพัฒนาการสื่อสารอันนำมาซึ่งความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารอันนำมาซึ่งความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของวัฒนธรรมและนักศึกษาจีนมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านทัศนคติ

ด้านทัศนคติของตนเอง จากการสัมภาษณ์พบว่า คนไทยเจ้าของวัฒนธรรมมีมุมมองทัศนคติต่อนักศึกษาจีนที่มาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยพยายามเปิดใจกว้างรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากในช่วงระยะที่ผ่านมาหลายมีนักศึกษาจีนจำนวนมากเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงทำให้มีความเคยชินต่อการสื่อสารกับนักศึกษาจีน การยอมรับสิ่งใหม่เข้ามาโดยไม่ขีดเส้นตนเองและยึดตนเองเป็นที่ตั้งเพียงอย่างเดียว จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการทำความเข้าใจนักศึกษาจีน นอกจากนี้เมื่อพบเห็นนักศึกษาจีนกระทำพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากคนในวัฒนธรรม จะต้องพยายามคิดในด้านบวก ไม่ยึดวัฒนธรรมตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยพยายามหาความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรมว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

ส่วนทัศนคติของนักศึกษาจีนที่มีต่อคนในชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อคนไทย มองว่าคนไทยใจดี มีน้ำใจ ยิ้มง่ายมีความเป็นมิตร และให้ความช่วยเหลือ

ในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ส่วนแนวทางทำความเข้าใจการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ การศึกษา วัฒนธรรมของประเทศไทยได้ดีก่อนที่จะมาศึกษา เปิดใจให้กว้างและเปิดใจยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม สังคม เชื้อชาติ พยายามปรับทัศนคติตนเองให้เป็นคนคิดบวก ไม่ยึดตัวเองเป็นที่ตั้งเพียงอย่างเดียว เมื่อจะกระทำการสิ่งใดก็คิดก่อนกระทำ และการรู้จักเรียนรู้ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเจ้าของประเทศ

2.2 ปัจจัยด้านภาษา

ด้านภาษาที่มีผลต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า นักศึกษาจีนจำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยให้ได้ เพื่อที่จะสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายในชุมชนได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ทางผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ได้ให้ความคิดว่า ในขณะนี้มีนักศึกษาจีนจำนวนมาก เดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทำให้ตอนนี้ตามร้านค้าหรือร้านอาหารต่าง ๆ มีการปรับตัวโดย การแปลรายการอาหาร หรือป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เป็นภาษาจีน นอกจากนี้คณาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารคือ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ควรมีการศึกษาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารกับนักศึกษาจีน

สำหรับนักศึกษาจีน ด้านภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ให้ความเห็นว่า การใช้ชีวิตประจำวันในมหาวิทยาลัยและในชุมชนบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย สิ่งที่สำคัญคือ การเข้าสังคมกับคนไทยโดยพยายามไม่เกาะกลุ่มกับคนจีนด้วยกันมากเกินไป ควรมีเพื่อนคนไทยเพราะจะทำให้ฝึกสนทนาภาษาไทยและสามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้หากสื่อสารด้วยภาษาไทยผิด คนไทยก็จะแก้ไขคำพูดที่ผิดให้ได้ ทำให้มีพัฒนาการในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น และความพยายามในการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและชุมชนในท้องถิ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ความสามารถในการสื่อสารพัฒนาและ

เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น เช่น การเล่นเกม หรือการซื้อของต่างๆ ภายใต
ชุมชนก็จะมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นวิธีการทำให้สามารถ
ซึมซับวัฒนธรรม สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาได้

นอกจากนี้ระบบเสียงในภาษาจีนกับระบบเสียงในภาษาไทยมีคำ
ศัพท์บางคำที่ออกเสียงคล้ายกัน แต่ความหมายต่างกัน ก็มีช่วยให้นักศึกษา
จีนสามารถจดจำระบบเสียงกับความหมายของคำศัพท์มาใช้ในการสื่อสารได้
อย่างไรก็ตามในระบบเสียงภาษาจีนบางเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย ก็
ทำให้นักศึกษาจีนไม่สามารถออกเสียงคำศัพท์ภาษาไทยได้ชัดเช่น เช่น คำที่ใช้
พยัญชนะตัว ร เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านวัฒนธรรม

ด้านวัฒนธรรม ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมด้านการ
กิน วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านการใช้ชีวิตประจำวันต่าง ๆ ตลอด
จนกาลเทศะระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาจีนจำเป็นต้องเรียนรู้ และ
ทำความเข้าใจในสิ่งที่เหมือนกันของวัฒนธรรมร่วมกันและความแตกต่างระหว่าง
วัฒนธรรม และปรับตัวเองในการใช้ชีวิตเพื่อไม่ให้ผิดแปลกไปจากวัฒนธรรม
เจ้าของภาษา นอกจากนี้การทำความเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติหรือวัฒนธรรมจีน
ก็เป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยจำเป็นต้องทราบในเรื่องของความแตกต่าง เพื่อไม่ให้ยึด
วัฒนธรรมตนเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินประเมินค่าคนต่างชาติ

สำหรับนักศึกษาจีน ให้ความเห็นว่า ควรทำความเข้าใจวัฒนธรรม
ด้านต่าง ๆ เช่น อาหาร การแต่งกาย การทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่ออยู่ในสังคมไทย
หรือวัฒนธรรมไทย ควรพยายามสังเกตว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรทำ หรือไม่ให้
กระทำผิดต่อวัฒนธรรมเจ้าของภาษา

2.4 ปัจจัยด้านอื่น ๆ

เพศ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีผลต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยเพศชายจะมองเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นสิ่งท้าทาย สนุกและมีความแปลกใหม่ และสามารถสื่อสารและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้ดี เมื่อพบปัญหาก็คจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี เช่นเดียวกับเพศหญิงส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ต่างกันในเรื่องของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มองว่าเป็นเรื่องที่ต้องเรียนรู้ใหม่ ๆ จะพยายามปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้ดี

อายุ จากการสัมภาษณ์นักศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15 – 22 ปี พบว่า เป็นปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อการสื่อสารและการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรม โดยกลุ่มช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงวัยที่เปิดใจที่จะเรียนรู้สิ่งแตกต่างออกไป รวมทั้งการรับรู้ภาษาก็มีการรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถสื่อสารและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาได้ ซึ่งต่างจากผู้ให้สัมภาษณ์คนไทยที่อยู่ในช่วงอายุ 31 ปีขึ้นไป พบว่า การเรียนรู้ในด้านการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศได้น้อยกว่าช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปีลงไป

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนหรือในประเทศไทย พบว่า ระยะเวลาที่มีส่วนช่วยให้ทั้งผู้ให้สัมภาษณ์และนักศึกษาจีนสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มสังคมใหม่ ๆ ได้ โดยคนไทยสามารถเรียนรู้พฤติกรรมของนักศึกษาจีนได้ ส่วนนักศึกษาจีนในระยะแรกอาจจะมีปัญหาในเรื่องการสื่อสารเมื่อมาพักอาศัยใหม่ ๆ สิ่งที่ต้องปรับตัวคือ ความพยายามในการสื่อสารและเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนของเมืองไทยที่อาจแตกต่างจากเมืองจีน นอกจากนี้การปรับทัศนคติให้ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างระหว่างคนไทยกับคนจีน ซึ่งเมื่อระยะเวลาผ่านไปกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า จะเกิดความเคยชินและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมใหม่ ๆ ได้

นอกจากนี้ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า นักศึกษาจีนให้ความเห็นว่า สถานที่ประกอบการร้านค้าต่างๆ บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยควรมีการเพิ่มเติมช่องทางใน การชำระสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวก โดยมีการชำระผ่านช่องทางบัตรเครดิต หรือการชำระโดยการสแกนผ่านทางคิวอาร์โค้ด (QR Code) เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. อภิปรายผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูล พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งเป็นนักศึกษาจีนที่อยู่ในบริบทต่างวัฒนธรรมมาใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมไทย นักศึกษาจีนทั้งหมดต่างมีเป้าหมายเพื่อมาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการศึกษาในระยะสั้นหนึ่งปีการศึกษา และการศึกษาปัจจัยของเจ้าของวัฒนธรรมได้แก่ คนไทยที่อยู่ในบริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจีน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนักศึกษาจีน โดยเฉพาะนักศึกษาจีนให้ความสนใจในการศึกษาเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องเมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 15) ที่ได้กล่าวถึง มนุษย์มีการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกันโดยการท่องเที่ยว การแต่งงานและตั้งหลักแหล่งและครอบครัว การศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมและการประกอบธุรกิจ การเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และการติดต่อสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวและด้วยกิจกรรมอื่น ๆ อีกทั้งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมได้เอื้ออำนวยให้คนต่าง

วัฒนธรรมสามารถติดต่อสื่อสารและไปมาหาสู่กันได้สะดวกรวดเร็ว จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้มีนักศึกษาจีนให้ความสนใจมาเรียนภาษาไทยเป็นจำนวนมาก

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือประเทศไทยหรือระยะเวลาในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย ส่วนใหญ่อยู่ไม่เกิน 3 ปี ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควรที่จะส่งผลต่อปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ ทำให้นักศึกษาจีนต่างมีความเห็นว่า ควรมีการปรับตัวเรื่องการเรียนรู้ภาษาของเจ้าของภาษา และวัฒนธรรมต่าง ๆ ของเจ้าของบ้านเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2548 : 253-255) ที่กล่าวว่า ปัจจัยการชี้วัดประสิทธิผลของการสื่อสารต่างวัฒนธรรมคนตะวันออกมักเน้น “ความถูกต้องและเหมาะสมกับกาละ เทศะ และบุคคล เป็นต้น” ส่วนใหญ่ประสิทธิผลของการสื่อสารต่างวัฒนธรรมมักเชื่อมโยงกับความสามารถในการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรมด้วย

ลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผลการวิจัยผู้ทำการสื่อสารให้ความเห็นว่า การสื่อสารสองทางเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งมีการใช้วัจนภาษาประกอบด้วย ยิ่งส่งผลให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Horold J. Leavitt ที่กล่าวว่าการสื่อสารสองทางมีความถูกต้องแม่นยำมากกว่าการสื่อสารทางเดียว ซึ่งสามารถเห็นได้จากผลการวิจัยว่าเป็นจริงตามทฤษฎี และผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ใช้การสื่อสารสองทางด้วยเหตุนี้

นอกจากนี้ผลการวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่าใช้รูปแบบของการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ มากกว่าการสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยใช้ในโอกาสติดต่อเรื่องส่วนตัว เช่น ชีวิตประจำวัน ครอบครัว การทำกิจกรรมต่าง ๆ และเรื่องอื่น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับงานโดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้กล้าเปิดใจสื่อสารเรื่องต่างๆได้ดีกว่าการ

สื่อสารแบบเป็นทางการ ซึ่งสอดคล้องกับ กริช สืบสนธิ (2538 : 65) ที่ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีองค์การว่า แนวคิดที่เน้นหลักมนุษยสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างไม่เป็นทางการจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ควรใช้มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารโดยเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานมากขึ้น สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง มีความสนิทสนมกัน

2. อภิปรายผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารระหว่างเจ้าของวัฒนธรรมและคนต่างวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการไม่เข้าใจภาษา และวัฒนธรรม ตลอดจนการยึดเอาตนเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจคนต่างวัฒนธรรมทำให้การสื่อสารผิดพลาด ก่อให้เกิดทัศนคติทางลบต่อการสื่อสารได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าของวัฒนธรรมยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้ภาษาสื่อสารกับคนต่างชาติ อีกทั้งนักศึกษาจีนก็มีพื้นฐานทางภาษาไทยที่ไม่เพียงพอทำให้เกิดอุปสรรคระหว่างการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ วราภรณ์ อวิรุทธ์วรกุล (2558) ที่ศึกษาเรื่องกระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้ พบว่า ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้มี 3 ประการ 1) ภาษา 2) พฤติกรรม 3) ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านภาษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยด้านอื่น ๆ ในด้านทัศนคติของเจ้าของวัฒนธรรมมองคนต่างวัฒนธรรมในทางบวก การมองในด้านดี ยอมรับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ ทำให้พบปัญหาระหว่างการสื่อสารน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาจีนมีความพยายามในการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยทั้งในเรื่อง มารยาท การใช้ชีวิตความเป็น

อยู่ร่วมกับคนไทย พยายามไม่ทำผิดต่อเจ้าของวัฒนธรรม ส่วนนักศึกษาจีนเมื่อเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อม สังคมไทย ในระยะแรกอาจเกิดความตระหนกทางวัฒนธรรม ไม่กล้าสื่อสารกับเจ้าของวัฒนธรรม พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยจะพบมากในนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย จึงอาจกล่าวได้ว่า เพศ อายุของผู้ทำการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมส่งผลต่อการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายมีการปรับตัวที่ดีกว่า เนื่องจากชอบความท้าทาย มีการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ Ting-Toomey (1999 อ้างอิงใน ธาณิชภู่ กองแก้ว, 2554) ที่กล่าวว่าเพศ และลักษณะทางบุคลิกภาพของคน ที่มีลักษณะอดทนต่อความกำกวมยอมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่สามารถเข้าใจได้แจ่มแจ้งได้ มีความยืดหยุ่น มีแรงขับเคลื่อนและความมุ่งมั่นในใจจะเป็นลักษณะที่ช่วยส่งเสริมการปรับตัวได้ ดังนั้นเพศชาย ซึ่งเป็นเพศที่มีความอดทนมากกว่าเพศหญิงจึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่าเพศหญิง

ส่วนแนวทางในการปรับตัวเพื่อให้สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ เจ้าของวัฒนธรรมมีความคาดหวังว่า นักศึกษาจีนควรมีการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในระดับพื้นฐานให้เพียงพอก่อนเข้ามาอยู่ในบริบทสังคมไทย ส่วนนักศึกษาจีนให้แนวทางเพื่อการสื่อสารที่สะดวกขึ้นด้วยการเพื่อช่องทางในการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การสร้าง คิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่คนไทยและผู้ประกอบการคนไทยควรพิจารณาพัฒนาสร้างนวัตกรรมเพื่อการสื่อสารต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำข้อค้นพบจากการงานวิจัยนี้ไปศึกษาค้นคว้า หาแนวทางเพื่อพัฒนาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและแนวทางในการปรับตัวของนักศึกษาจีน พบว่า นักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยบางส่วนมีความพร้อมในด้านการเรียนการสอนที่ต่างกัน ประเด็นที่น่าสนใจ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมความพร้อม วางแผนด้านการจัดการเรียนการสอน ทดสอบวัดระดับความรู้ของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน และปูพื้นฐานทางด้านภาษาและวัฒนธรรมให้กับนักศึกษาจีน เพื่อลดปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของคนต่างวัฒนธรรมที่เป็นนักศึกษาจีนที่อยู่ในบริบทสังคมไทยเท่านั้น การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารของคนต่างชาติอื่น ๆ ยังไม่ได้ศึกษา ควรที่จะพิจารณาในประเด็นนี้ได้ต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลา เพศ อายุของผู้ทำการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ว่ามีผลสอดคล้องกันอย่างไรซึ่งเป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กริช สืบสนธิ์ (2538). **วัฒนธรรมและพฤติกรรมการสื่อสารในองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรระวี สุคนธรัตน์. (2542). **บทบาทในการสื่อสารระหว่างประเทศของนักการทูต**. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- ธานีษฐ์ กองแก้ว. (2544). **การสื่อสารและการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติในมหาวิทยาลัย**. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- รัตนพร แสนใหญ่. (2554). **รูปแบบการสนทนาเพื่อการสื่อสารระหว่างอาจารย์สอนภาษาไทยกับนักศึกษาจีน ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของศูนย์การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- ภัทรานุจ แสงจันทร์. (2542). **สถานภาพการศึกษาวิจัยทางการสื่อสารระดับวัฒนธรรมในประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- เมตตา วิวัฒนานุกูล. (2548). **การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วราภรณ์ อวิรุทธ์วรกุล. (2558). **กระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้.** (ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร.

หวง จิ้น เอียน. (2544). **การสอนภาษาไทยในประเทศจีน.** วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ 23 (ประจำภาคเรียนที่หนึ่ง – สอง 2544)

Berry, J.W., Sam. D. (1997). **Acculturation and adaptation.** In J.W. Berry, M.H. stress. *International Migration Review*, 21, 491-511.

Gudykunst, W. B. & Kim Y.Y. (1997). **Communicating with Strangers : An Approach to Intercultural communication.** New York : McGraw-Hill.

Hall, E.T. (1976). **Beyond Culture.** Garden City, NY: Anchor.

Leed-Hurwitz. (1990). **Notes in the history of Intercultural communication : The foreign service institute and the mandate for Intercultural traing.** *Quarterly Journal of Speech*, 76(262-281)

Lustig and Koester. (1993). **Intercultural communication : Interpersonal across culture.**

New York : Herper Collions College.